

מטרת ההוראה

1. מטרת ההוראה הינה לעגן את כללי הזכאות ותנאי היציאה לשבתון עבור עובדי מחקר

כללי

2. עובדים בדירוג עובדי מחקר זכאים לצאת לשבתון בארץ ובחו"ל, במסגרתו יוכלו לעסוק בהשתלמות, בהתמחות, בעבודות מחקר ופיתוח וכו' לשם קידום מקצועי בתחום עיסוקם ובתחומים שהגוף בו הם מועסקים עוסק או יעסוק בהם.

הגדרות:

- מפקד החיל - מפקד החיל הממונה על היחידה המעסיקה עובדים בדירוג עובדי מחקר.
- מפקד היחידה - מפקד יחידה המעסיק עובדים בדירוג עובדי מחקר.
- עובד מחקר - עובד צה"ל המדורג בדירוג עובדי מחקר
- שבתון - השתלמות, התמחות, הוראה במוסדות אקדמיים או עבודת מחקר של העובד בארץ או בחו"ל, בתחום עבודתו, בתחומים קרובים לו, בתחומים שהחיל עוסק או מתכוון לעסוק בהם, או כל פעולה אחרת שתתרום לקידומו המקצועי של העובד - כפי שיאושרו על ידי מפקד החיל.
- בני משפחה - בן או בת זוג, ילד עד גיל 18 שאינו נשוי, הורים וילדים בוגרים שמלאו להם 18 שנה, התלויים בפרנסתם בעובד.

צבירת שבתון

4. עובד זכאי לצבירת חודשי שבתון החל מהיום שקיבל דרגה ד מחקר או החל מ - 1 אפריל 1967 או מיום תחילת עבודתו - לפי המאוחר בהם.
5. העובד זכאי לצבירת זכויות לשבתון רק עבור שנות עבודה וחלקי שנות עבודה רצופות בפועל בצה"ל.
6. תקופת הפסקת עבודה בפועל, בגין חופשה ללא שכר מכל סוג שהוא, או תקופת שבתון, אינן מזכות את העובד בצבירת זכויות לשבתון. עם זאת הן אינן מפסיקות את רציפות השירות לצורך צבירת זכות לשבתון.
7. עובד זכאי לצבור זכויות לשבתון עבור תקופה שבה היה מועסק, במחצית משרה, לפחות, ובאופן יחסי לחלקיות משרתו.
8. עובד המועסק בפחות מחצי משרה אינו זכאי לצבירת זכויות לשבתון.
9. עובד זכאי לצבור זכויות שבתון עד הגיעו לגיל 65 שנה.
10. תחילת הזכות לצבירת שבתון היא מ - 1.4.1967 כשהחישוב נעשה כלהלן:-

שם הוראה : שבתון עובדי מחקר	מספר : 32-21	כותב ההוראה : מדור שכר
עמוד 1 מתוך 5	תאריך עדכון אחרון : 13/07/2025	

שבתון עובדי מחקר

נוסח מעודכן לתאריך: 13/07/2025

א. לגבי התקופה 1.10.1970 - 1.4.1967 החישוב מבוסס על 11 חודשי שבתון לכל שש שנות עבודה מלאות ורצופות.

ב. לגבי התקופה שלאחר 1.10.1970 זכאי העובד לשני חודשי שבתון לכל שנת עבודה מלאה ורצופה.

ג. עובד רשאי לצבור עד 24 חודשי שבתון. לגבי עובדים שצברו זכויות שבתון בתקופה שבין ה - 1.4.1967 ועד 1.4.1973 רשאי מרכז תע"ץ - ענף שכר ופנסיה, לאשר את צירופה של תקופת הצבירה עד ל - 1.4.1973, מעבר ל - 24 חודשי שבתון.

11. עובד הבא לעבוד ממקום עבודה בו נהוגה יציאה לשבתון, וקיים הסכם בין מקום עבודה זה למדינה על שמירת זכויות השבתון, יעברו זכויות השבתון שצבר יחד עמו. העברת זכויות השבתון תיעשה רק אם העובד לא קיבל פיצויים ממקום עבודתו הקודם, ובתנאי שלא עברה יותר משנה מאז שעזב את מקום עבודתו הקודם.

12. עובד העובר למקום עבודה שבו אין הסדר שבתון מאבד את זכויות השבתון שצבר.

13. עובד העובר למקום עבודה איתו אין הסכם לשמירת זכויות שבתון מאבד את זכויות השבתון שצבר.

תנאי יציאה לשבתון

14. עובד זכאי לצאת לשבתון אם הוא ממלא אחר התנאים המפורטים בהוראה זו, לרבות התנאים הבאים:

- א. מדורג בדרגה ג ומעלה.
- ב. השלים תקופת עבודה רצופה של ארבע שנים, לפחות, מראשית צבירת הזכויות.
- ג. השלים תקופת עבודה רצופה של שלוש שנים, לפחות, מסיום תקופת השבתון קודמת.
- ד. קיבל אישור לשבתון עפ"י הנוהל המפורט בסעיפים 32-36 להלן.

15. התקופה המינימלית לשהייה בשבתון - שלושה חודשים רצופים.

16. עובד לא ייצא לשבתון לתקופה רצופה העולה על 12 חודשים, אלא אם קיבל אישור מיוחד לכך מרע"ן שכר ופנסיה במרכז תע"ץ. מכל מקום, התקופה המירבית לשהייה בשבתון לא תעלה על התקופה לה זכאי אותו עובד.

תשלומים בתקופת השבתון

17. עובד היוצא לשבתון זכאי למענק חודשי, להשלמה מקרן השתלמות, להפרשות כספיות ולכרטיסי טיסה.

18. פרט למרכיבים אלו, בתקופת השבתון לא יהיה העובד זכאי לכל תשלום או מענק אחר.

19. עובד המועסק במשרה חלקית, בהיקף של חצי משרה לפחות, יקבל תמורה לפי נהל זה יחסית לחלקיות משרתו. החישוב ייעשה על פי ממוצע משוקלל של תקופות חלקיות המשרה שעבד בה בתקופת הצבירה.

מענק חודשי

20. עובד היוצא לשבתון בארץ יקבל מענק הכולל רכיבי משכורת כלהלן:

שם הוראה: שבתון עובדי מחקר	מספר: 32-21	כותב ההוראה: מדור שכר
עמוד 2 מתוך 5	תאריך עדכון אחרון: 13/07/2025	

שבתון עובדי מחקר

נוסח מעודכן לתאריך: 13/07/2025

- א. שכר משולב - בשיעור שהיה זכאי לו ערב יציאתו לשבתון.
 ב. תוספת ותק.
 ג. הפרשה לקרן השתלמות דולרית.
 ד. תוספות שהוכרו כתוספות קבועות לצורך תשלום פנסיה, להן זכאי עובד בדרגתו.
 ה. הוצאות רכב שירות אשר קיבל ערב יציאתו לשבתון (הוצאות קבועות, החזר ביטוח וטסט ללא הוצאות משתנות).
 ו. השתתפות בהוצאות טלפון שהיו לעובד ערב יציאתו לשבתון.
 ז. קצובת הבראה (פעם בשנה).

21. עובד מחקר היוצא לשבתון בחו"ל:

- א. יקבל מענק שבתון חודשי בדולרים, בסכומים אשר יפורסמו מעת לעת על ידי מרכז תע"ץ, על סמך הסכמים מול ארגון עובדי צה"ל.
 ב. מענק השבתון ישולם לעובד על ידי משרד הביטחון. מתשלום המענק יבוצעו ניכויים למס הכנסה ולביטוח הלאומי באמצעות מופ"ת, עפ"י בדיקה שתבוצע מול פקיד השומה באזור מגוריו של העובד.

השלמה מקרן ההשתלמות

22. עובד היוצא לשבתון בחו"ל, ואין לו כל הכנסה נוספת בתקופת השבתון זכאי לקבל מהסכומים העומדים לזכותו בקרן ההשתלמות הדולרית, סכום, שישלים את הכנסתו עד לסכום מירבי של 125% ממשכורתו של שליח - עובד מדינה, ובלבד שסכומי ההשלמה לא יעלו על הסכום שהצטבר לזכותו של העובד בקרן ההשתלמות הדולרית.

23. במקרה ששולמה לעובד השלמה מקרן השתלמות והייתה לו הכנסה נוספת, יש לפעול כמפורט להלן:

- א. אם הסכום של מענק השבתון החודשי, ההשלמה מקרן ההשתלמות וההכנסה הנוספת בחו"ל גדול מ - 125% של משכורתו של שליח - עובד מדינה, חייב העובד להחזיר לקרן ההשתלמות את הסכום העודף או את ההשלמה, לפי הנמוך מהם, לא יאוחר מחודשיים לפני סיום השבתון.
 ב. אם הסכום העודף קטן או שווה למחיר כרטיסי הטיסה שרכש עבור בני משפחתו, ואשר לא קיבל עבורם כרטיסים בהתאם לצבירת השבתון, לא יחויב העובד בהחזרת הסכום, ובתנאי שהעובד עומד בכל התנאים הבאים:
 (1) הסכום העודף לא יהיה גבוה מהסכום שנוקף לזכות העובד בקרן ההשתלמות בשנת התקציב השלמה האחרונה, לפני יציאתו לשבתון.
 (2) העובד קיבל לכך אישור של הנהלת קרן ההשתלמות.
 אם סך המענק, ההשלמה וההכנסה הנוספת קטן מ - 125% של משכורתו של שליח - עובד מדינה, לא יחויב העובד בהחזרת סכום כסף כלשהו לקרן ההשתלמות.

24. השתלמות בזמן שבתון - ניתן לצאת להשתלמות בזמן השבתון, בתנאי שהשתלמות זו אושרה לפי כללי קרן ההשתלמות הדולרית, ובתנאי שההשתלמות אינה נעשית במוסד בו נערך השבתון. אושרה ההשתלמות כאמור - יהיה העובד זכאי לתשלומים מהקרן, בנוסף למענק השבתון, בהתאם לתקנון הקרן.

הפרשות המערכת

25. בתקופת השבתון יהיו הפרשות המערכת לזכות העובד כלהלן:

שם הוראה: שבתון עובדי מחקר	מספר: 32-21	כותב ההוראה: מדור שכר
עמוד 3 מתוך 5	תאריך עדכון אחרון: 13/07/2025	

שבתון עובדי מחקר

נוסח מעודכן לתאריך: 13/07/2025

- א. שבתון בארץ: הפרשות המערכת והניכויים מצד מהעובד יישארו כרגיל ללא שינוי.
 ב. שבתון בחו"ל:
 (1) ביטוח לאומי:
 א) אם מענק השבתון פטור כולו ממס, רשאי העובד לבטח את עצמו בביטוח הלאומי כעצמאי.
 ב) אם מענק השבתון פטור בחלקו ממס וחלקו חייב במס, ייחשב העובד כשכיר לעניין הביטוח הלאומי, והמעסיק ינכה ויפריש לביטוח הלאומי, כמשתמע מכך, בגין החלק של מענק השבתון החייב במס.
 (2) קרן השתלמות דולרית.
 (3) הפרשה ל"מבטחים" (מותנית בכך שהעובד יחתום על הסדר שמירת זכויות במופ"ת). ההסדר יתבצע באמצעות המחאות של העובד שיופקדו ע"י משהב"ט לטובת מופ"ת בסכומים בגובה ההסדר.
 ג. מובהר כי תקופת שבתון אינה מזכה את העובד במכסת ימי חופשה רגילה, בצבירת ימי מחלה ובזכות צבירה לשבתון.

כרטיסי טיסה

26. כל ארבע שנות עבודה רצופות מזכות עובד מחקר (בעל זכות צבירה) בכרטיס אחד הלך וכרטיס אחד חוזר במחלקת התיירים, בקו הקצר ביותר, ליעד ההשתלמות הרחוק ביותר המאושר כמקום למימוש השבתון.
 27. זכות זו ניתנת לצבירה, אולם העובד אינו זכאי ליותר מכרטיס אחד הלך וכרטיס אחד חוזר, אלא אם כן נלווים לעובד בני משפחתו, ואז הוא זכאי עבורם לכרטיסי טיסה במסגרת צבירה זו.
 28. העובד ירכוש בעצמו את כרטיסי הטיסה. מופ"ת יזכה את העובד - כנגד הצגת הכרטיסים אך לא יותר מהסכום שאושר ע"י מרכז תע"ץ - ענף שכר ופנסיה. הזיכוי יבוצע עפ"י שער הקנייה של הדולר ביום התשלום.

ביטוח בריאות

29. בתקופת השבתון בחו"ל חייב העובד לבטח את עצמו ואת בני משפחתו בביטוח בריאות. העובד זכאי להחזר בגין ביטוח הבריאות בתקופת השבתון עבורו ועבור בני משפחתו.
 30. שיעור ההשתתפות יהיה בהתאם להנחיות הממונה על השכר במשרד האוצר. התשלום יהיה על פי שער הקניה של הדולר ביום התשלום.
 31. את חלקו של העובד בביטוח הרפואי ניתן לממן בכספי קרן ההשתלמות הדולרית שלו.
 32. הביטוח יחול על העובד ועל כל מי שסמוך על שולחנו, לפי חוק הביטוח הלאומי.

נוהל אישור יציאה לשבתון

33. עובד המעוניין לצאת לשבתון יגיש בקשה למפקד יחידתו. מפקד היחידה יעביר את בקשת העובד, בצירוף המלצותיו והערותיו, למרכז תע"ץ - ענף שכר ופנסיה. אישר רע"ן שכר ופנסיה את יציאת העובד לשבתון, יוציא מרכז תע"ץ הוראות מתאימות למופ"ת.
 34. מפקד החיל או ראש מרכז תע"ץ רשאים לדחות יציאתו של העובד לשבתון - מטעמים של צורכי העבודה, עד לתקופה מרבית של שנתיים מתאריך הגשת הבקשה.

שם הוראה: שבתון עובדי מחקר	מספר: 32-21	כותב ההוראה: מדור שכר
עמוד 4 מתוך 5		תאריך עדכון אחרון: 13/07/2025

35. יצא עובד המחקר לשבתון - ימולאו תפקידיו והמשימות שהוטלו עליו טרם צאתו על ידי עובדי היחידה שעבד בה, כפי שיידרשו על ידי מפקד היחידה. בגין מילוי משימות אלה לא יהיו העובדים זכאים לדרוש כל תמורה.
36. במידה והעובד מיועד לעבוד בתקופת השבתון במקום עבודה אחר, עליו לפנות בטופס בקשה להיתר עבודה פרטית למרכז תע"צ. בקשתו תיבחן ע"י יועמ"ש מרכז תע"צ על מנת לוודא כי אין ניגוד עניינים בין תפקידו בפועל לתפקיד אותו עתיד לבצע בתקופת השבתון.
37. חובותיו של עובד היוצא לשבתון :
- א. עובד מחקר היוצא לשבתון חייב לחזור לעבוד בתום השבתון המאושר. דין עובד שלא חזר בתום השבתון המאושר כדין עובד מתפטר. במקרה זה, יודיעו לעובד כי דין אי - חזרתו מהשבתון כדין התפטרות.
 - ב. עובד מחקר היוצא לשבתון חייב לחתום על התחייבות לחזור לעבודה בפועל למשך שנה אחת מיום שובו לעבודה. אם חלות על העובד התחייבויות נוספות, בגין השתלמויות, תחול על העובד ההתחייבות הארוכה ביותר.
 - ג. לא חזר העובד לעבודה בתום השבתון ואין לו אישור לכך ממרכז תע"צ להמשיך ולהיעדר מהעבודה, או אם עזב את העבודה לפני מלאת שנה אחת, כאמור לעיל, יחויב בתשלום לפי הכללים הבאים :
- 1) אם לא חזר העובד לעבודה בתום השבתון - יחויב בתשלום ארבעה מענקי שבתון חודשיים, או כמספר החודשים ששהה בשבתון, לפי הנמוך מהשניים. גובה המענק לצורך זה יהיה סך כל המענקים שקיבל לחלק במספר החודשים ששהה בשבתון.
 - 2) אם חזר לעבודה, אך עזב לפני מלאת שנה אחת, יחויב בתשלום מספר מענקים לפי הנוסחה הבאה : היחס שבין מספר החודשים הנוותרים להשלמה על פי התחייבותו, לבין 12, כפול ארבע, או היחס שבין מספר החודשים הנוותרים להשלמה על פי התחייבותו, לבין 12 כפול מספר חודשים ששהה בשבתון, לפי הסכום הנמוך משניהם. למרות האמור לעיל, אם יפוטר העובד מעבודתו, שלא מטעמי עבירה פלילית או משמעתית או יפרוש לגמלאות, תהיה התחייבותו כאמור לעיל מבוטלת.
 - ד. עובד שחזר למקום עבודתו לפני תום תקופת השבתון, יחזיר את החלק היחסי של המענק בהתאם. עבור תקופה זו זכאי העובד למשכורתו הרגילה בישראל. מועד חזרתו של העובד לישראל ייקבע על סמך הצגת דרכונו.

רמ"ד אחראי לעדכונים ושינויים : רמ"ד שכר

שם הוראה : שבתון עובדי מחקר	מספר : 32-21	כותב ההוראה : מדור שכר
עמוד 5 מתוך 5		תאריך עדכון אחרון : 13/07/2025